

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie máj 2013

II. senát

Nálezy:

spisová značka	II. ÚS 558/2012
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	28. februára 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka (obchodná spoločnosť) namietala porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu.</p> <p>V denníkoch S. a Ú. boli v priebehu rokov 2005 – 2008 zverejnené články, ktorými podľa navrhovateľa v konaní pred okresným súdom došlo k zásahu do jeho osobnostných práv.</p> <p>Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu v konaní o ochranu osobnosti, ktorým bola sťažovateľke uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 33 193,92 € z titulu náhrady nemajetkovej ujmy a z titulu úhrady trov konania štátu, že ako vydavateľka denníkov S. a Ú. uverejnením série článkov súvisiacich s návštevou navrhovateľa v erotickom klube zasiahol do osobnostných práv navrhovateľa.</p> <p>Zo sťažnosti predovšetkým vyplýva, že „v danom prípade je podstatnou otázkou pre rozhodnutie vo veci zistenie, či došlo k neoprávnenému zásahu do práv navrhovateľa a či sú dané predpoklady na obmedzenie slobody prejavu“.</p> <p>Sťažovateľka zastáva názor, že krajský súd napadnutým rozsudkom „v miere nie nevyhnutnej obmedzil“ jej základné právo na slobodu prejavu na úkor navrhovateľovho práva na ochranu osobnosti.</p> <p>Sťažovateľka považuje skutkové a právne názory, na ktorých je založený rozsudok krajského súdu za „arbitrárne“, keďže krajský súd (najmä)</p> <ol style="list-style-type: none">svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil (uprel sťažovateľke „právo dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia procesným právom stanoveným spôsobom“),sa nevysporiadal s otázkami týkajúcimi sa faktu alebo hodnotiaceho úsudku,právne závery súdu sú v extrémnom nesúlade s jeho skutkovými zisteniami.
ratio decidendi	<p>Všeobecné východiská pre rozhodovanie ústavného súdu (ku konfliktu medzi slobodou prejavu a právom na ochranu osobnosti)</p> <p>Kľúčovou úlohou ústavného súdu v tomto konaní bolo posúdiť, či krajský súd napadnutým rozsudkom ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom rozhodol v spore o ochranu osobnosti medzi sťažovateľkou (ako vydavateľkou denníka S. a Ú., v ktorých boli uverejnené inkriminované články) a navrhovateľom, u ktorého malo podľa záverov okresného súdu, ako aj krajského súdu dôjsť uverejnením inkriminovaných článkov k neprípustnému zásahu do jeho osobnostných práv, ktorý zakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.</p> <p>Z uvedeného vyplýva, že podstatou sporu, ku ktorému sa v sťažovateľkinej veci ústavný súd musel vyjadriť, je konflikt medzi ústavou garantovanou slobodou prejavu</p>

PREHLAD Č. II/05/2013

a základným právom vyhľadávať a rozširovať informácie sťažovateľky (čl. 26 ústavy) a právom na ochranu osobnosti navrhovateľa, ktoré je taktiež garantované ústavou (najmä čl. 19 ústavy).

Podstatou rozhodovania o väčšine obdobných právnych sporov je hľadanie vyváženého vzťahu medzi ústavou garantovaným právom na ochranu cti, dôstojnosti či súkromia na jednej strane a slobodou prejavu a základným právom na informácie na strane druhej.

Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy.

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), ktorú ústavný súd konštantne zohľadňuje vo svojej rozhodovacej činnosti, sloboda prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti a jednu zo základných podmienok jej rozvoja a sebarealizácie jednotlivca.

Uplatňuje sa nielen vo vzťahu k „informáciám“ a „myšlienkam“, ktoré sa prijímajú priaznivo, resp. sa pokladajú za neurážlivé a neutrálne, ale aj k tým, ktoré urážajú, šokujú alebo znepokojujú štát alebo časť obyvateľstva. Vyžaduje si to pluralizmus, znášanlivosť a veľkorysosť, bez ktorých nemožno hovoriť o „demokratickej spoločnosti“.

V niektorých situáciách však musí sloboda prejavu ustúpiť. Limitačné klauzuly vyjadrené čl. 26 ods. 4 ústavy (a tiež v čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) explicitne uvádzajú dôvody obmedzenia slobody prejavu, pričom ide o obmedzenia, ktoré musia zodpovedať vždy demokratickému charakteru spoločnosti („opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné“).

Dôvodom takéhoto obmedzenia môže byť aj „ochrana práv a slobôd iných“, teda okrem iného aj záruky vyplývajúce zo základného práva na ochranu osobnosti v rozsahu garantovanom v čl. 19 ústavy a konkretizovanom najmä v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré chránia súkromné osoby pred neoprávnenými zásahmi zo strany iných súkromných osôb alebo štátu.

Ústavný súd vychádzajúc zo záväznosti ústavy pre všetky orgány verejnej moci (všeobecné súdy nevynímajúc) konštatuje, že pri rozhodovaní sporov vo veciach ochrany osobnosti musí byť vždy zohľadnená ochrana slobody prejavu, a to minimálne v rozsahu jej ústavných záruk. Uvedené ustanovenia Občianskeho zákonníka teda nemožno aplikovať izolovane, ale je nutné ich vykladať a aplikovať v súlade s ústavou.

Nutnosť zohľadniť slobodu prejavu, samozrejme, neznamená rezignáciu na ochranu osobnosti. Znamená to však, že v niektorých prípadoch musí byť uprednostnená sloboda prejavu, aj keď daný prejav môže mať isté nedostatky z hľadiska klasickej zákonnej ochrany osobnosti.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína tiež povinnosť všeobecných súdov zohľadňovať pri svojej rozhodovacej činnosti relevantnú judikatúru ESLP a ďalších medzinárodných súdnych orgánov vyvoditeľnú okrem iného aj z čl. 1 ods. 2 ústavy.

Keďže sťažovateľke bola rozsudkom okresného súdu čuložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 33 193,92 € ako náhradu nemajetkovej ujmy za uverejnenie inkriminovaných článkov, ktorú krajský súd namietaným rozsudkom potvrdil, je nepochybné, že rozhodnutiami všeobecných súdov došlo k zásahu do ústavou garantovanej slobody prejavu sťažovateľky, t. j. došlo k jej obmedzeniu.

Úlohou ústavného súdu bolo ale posúdiť, či v danom prípade išlo z ústavného hľadiska o akceptovateľné obmedzenie slobody prejavu a základného práva na informácie a či krajský súd pri svojom rozhodovaní rešpektoval požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku akcentuje predovšetkým ochranu osobnostných práv (ktorého ústavným rámcom je čl. 19 ústavy), pričom osobitne zdôrazňuje, že „za neoprávnený zásah treba považovať vždy správu, ktorá sa týka intímnej sféry života fyzickej osoby, pričom v danom prípade článok jednoznačne postihuje intímnu sféru navrhovateľa“.

Okrem práv spätých s ochranou osobnosti, ústava zaručuje aj iné základné práva a slobody, napr. právo na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 až čl. 50) a slobodu prejavu (čl. 26). Uplatňovanie týchto základných práv a slobôd a ich právna ochrana musia byť proporcionálne a vzájomne vyvážené tak, aby sa nadmernou ochranou jedného práva nad únosnú mieru nepotlačila ochrana iného práva.

To znamená, že ani existencia zásahu do osobnostných práv nemusí nevyhnutne viesť k záveru o neoprávnenosti takého zásahu, ak bol dôsledkom uplatňovania iného základného práva, pričom vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci tento zásah nepresiahol hranice primeranosti (proporcionality).

V každom konkrétnom prípade je vždy nevyhnutné skúmať mieru (intenzitu) tvrdeného porušenia základného práva na ochranu osobnosti, a to práve v kontexte so slobodou prejavu a so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania týchto práv.

V posudzovanom prípade došlo k obmedzeniu slobody prejavu sťažovateľky na zákonom podklade, ktorý tvorili ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom zároveň išlo o obmedzenie, ktoré sledovalo ochranu práva na súkromie, resp. práva na ochranu osobnosti navrhovateľa, čo nepochybne možno považovať za legitímny cieľ.

Za týchto okolností bolo z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, potrebné zo strany ústavného súdu posúdiť, či bol zásah do slobody prejavu sťažovateľky primeraný, t. j. či zodpovedal zásade proporcionality.

K proporcionalite zásahu do slobody prejavu sťažovateľky

KTO zásah do práva na ochranu osobnosti (práva na súkromie) vykonal

Z hľadiska dôležitosti pre výmenu názorov v demokratickej spoločnosti možno subjekty uplatňujúce slobodu prejavu klasifikovať do viacerých skupín. Z judikatúry ESLP vyplýva, že privilegované postavenie z hľadiska ochrany slobody prejavu patrí novinárom a masmédiám, a to zvlášť pri informovaní o veciach verejného záujmu

Novinári majú (sociálnu) povinnosť poskytovať informácie a myšlienky týkajúce sa všetkých záležitostí verejného záujmu a verejnosť má právo takéto informácie dostať. Novinárom je dokonca umožnené používať určitú mieru prehánania a provokácie. Ústavný súd akceptuje uvedený prístup ESLP, a to nielen z dôvodu jeho autority, ale hlavne z dôvodu presvedčivosti jeho argumentácie.

Vo vzťahu k uvedenému ústavný súd zdôrazňuje, že v posudzovanej veci je sťažovateľka vydavateľkou aj denníkov S. a Ú., v ktorých boli inkriminované články uverejnené.

Sťažovateľka je v danom prípade teda „nositeľkou“ slobody prejavu, a preto sa na ňu vzťahuje zvýšená ochrana (privilegované postavenie) poskytovaná novinárom, resp. masmédiám, ktorú bolo potrebné pri rozhodovaní predmetnej veci zo strany všeobecných súdov primeraným spôsobom zohľadniť.

O KOM bol inkriminovaný titulok a inkriminovaný článok a do koho osobnostnej sféry zasahoval

Dôsledkom snahy o podporu výmeny názorov o verejne zaujímavých témach je kategorizácia adresátov kritiky. Stupeň dovolenej kritiky sa mení podľa charakteristiky adresáta. Hranice akceptovateľnej kritiky sú najširšie u politikov, ku ktorým nepochybne treba zaradiť aj komunálnych politikov, a najužšie u „bežných“ občanov.

V posudzovanom prípade je nepochybné, že inkriminované články sa týkajú aj navrhovateľa, keďže v nich bol identifikovaný výslovným uvedením mena a priezviska. Nie je sporné, že v čase uverejnenia inkriminovaných článkov bol navrhovateľ verejným činiteľom – regionálnym politikom, pričom pre väčšinu verejnosti bola známa aj skutočnosť, že navrhovateľ je riaditeľom Gymnázia, teda informácia o jeho správaní je dôvodne spájaná so záujmom verejnosti, najmä rodičov tých žiakov, ktorí navštevujú gymnázium, kde je riaditeľom. Táto skutočnosť sa v napadnutom rozhodnutí opomína, krajský súd opakovane mylne uvádza, že tvrdené difamujúce informácie sa týkajú „intímnej sféry života fyzickej osoby“.

V inkriminovaných článkoch je navrhovateľ bezpochyby v pozícii regionálneho politika a riaditeľa školy, a preto musí znieť aj v súlade so stabilizovanou judikatúrou ESLP v porovnaní s inými osobami vyššiu mieru kritiky.

Túto skutočnosť krajský súd vo svojom rozhodnutí relevantným spôsobom nezohľadnil. Okrem toho z napadnutého rozhodnutia krajského súdu nevyplýva ani to,

prečo sa informácie v okolnostiach danej veci mali týkať „intímnej sféry života fyzickej osoby“, keď navrhovateľ podľa svojho tvrdenia šiel do verejného zariadenia „na pivo“.

Pokiaľ však to zariadenie bolo v skutočnosti „verejným domom“, voliči pred komunálnymi voľbami majú nesporne právo poznať aj to, aké zariadenia ich kandidát navštevuje, aby si pri voľbách mohli vytvoriť charakteristický obraz o kandidátovi.

Okrem toho, informácia, ktorú glosovali redaktori vydavateľa, pochádzala z videozáznamu, ktorý bol zverejnený na internete na www.youtube.com, kde si ho v čase zverejnenia inkriminovaných článkov pozrelo už vyše 80 000 osôb, teda aj keby išlo o „intímnu sféru života fyzickej osoby“, túto intímnu stránku života by uvedeným širokým zverejnením (inými subjektmi, než je vydavateľ) už dávno stratila.

Pokiaľ však osoba verejného záujmu bola regionálnym politikom a riaditeľom gymnázia, ktorý má byť vzorom, návšteva erotického salónu sa nesporne môže negatívne dotýkať morálneho cistenia niektorých rodičov žiakov navštevujúcich dané gymnázium.

ČO bolo obsahom inkriminovaného článku, na ktorý mal inkriminovaný titulok upútať

V súvislosti s posudzovaním tohto kritéria ústavný súd zdôrazňuje, že kľúčovým poslaním tlače je predovšetkým vyhľadávať a rozširovať informácie a myšlienky o otázkach verejného záujmu, pričom zároveň je nespochybniteľným právom verejnosti takéto informácie prijímať (dostať).

K otázkam verejného záujmu v prvom rade patria veci súvisiace s činnosťou štátnych orgánov, ako aj osôb, ktoré ich reprezentujú, teda osôb pôsobiacich vo verejnom živote. Tieto otázky „môžu a majú byť verejne posudzované“.

Mestský „parlament“ všeobecne, ale aj činnosť štátneho gymnázia, nepochybne tvorí legitímnu tému verejného záujmu, keďže sú integrálnou súčasťou života spoločnosti, pričom riaditeľ gymnázia je vzorom (role model), preto informácia aj o jeho poklesku je v súlade s verejným záujmom (, okrem toho ako regionálny politik je nesporne osobou verejného záujmu.

Z tohto dôvodu je legitímne, aby tieto záležitosti boli reflektované aj laickou verejnosťou prostredníctvom dennej tlače.

Podľa ústavného súdu si sociálna diskusia s prvkami kritiky o týchto otázkach zaslúži zvýšenú ochranu, pričom problematika, ktorá bola predmetom inkriminovaných článkov, do tejto kategórie nepochybne patrí. Nehovoriac o tom, že inkriminované články boli zverejnené v čase, keď sa blížili komunálne voľby, pričom navrhovateľ kandidoval za poslanca mestského zastupiteľstva a aj uspel.

Za týchto okolností je prirodzené, že objektom inkriminovaných článkov (resp. kritiky v nich obsiahnutej) bol (a aj mal byť) aj navrhovateľ ako verejne činná osoba.

KDE bol inkriminovaný titulok uverejnený

Užitočným kritériom pri posudzovaní zásahu do slobody prejavu je miesto zaznenia či uverejnenia sporných výrokov. Vo všeobecnosti platí, že čím hromadnejšie sa informácia distribuuje, tým vyššia je miera ochrany osobnostných práv.

Inkriminované články (až po ich zverejnení na internete) boli uverejnené v denníkoch S. a Ú., pričom prvý z nich má celoslovenskú pôsobnosť a druhý skôr regionálnu pôsobnosť (nie však v televízii či inom elektronickom médiu, ktoré sú z tohto hľadiska posudzované prísnejšie).

V danom prípade je však nutné vnímať kritérium miesta distribúcie inkriminovaného článku v spojení s kritériom ich autora. Ak je jeho autorom novinár, tak jeho privilegované postavenie do určitej miery neutralizuje kritérium miesta ich zaznenia.

KEDY bol inkriminovaný článok uverejnený

Inkriminované články boli uverejnené na základe informácií z internetu v čase, keď reálne prebiehali prípravy na komunálne voľby, t. j. noviny, ktoré sťažovateľka vydáva, aktívne reagovali v aktuálnom čase na problematiku, ktorá môže byť predmetom verejného záujmu.

Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôrazňuje, že bolo v súlade s poslaním

	<p>tlače, a teda aj denníkov S. a Ú., v tomto čase o kandidátoch na poslancov do miestnych zastupiteľstiev informovať čitateľskú verejnosť.</p> <p style="text-align: center;">AKO boli informácie v inkriminovanom článku formulované</p> <p>Európsky súd pre ľudské práva pri posudzovaní limitov slobody prejavu starostlivo rozlišuje medzi faktmi a hodnotiacimi úsudkami.</p> <p>Existenciu faktov možno preukázať, zatiaľ čo otázka pravdivosti hodnotiacich úsudkov nepripúšťa dôkazy.</p> <p>Aj keď hodnotiaci úsudok vzhľadom na svoj subjektívny charakter vylučuje dôkaz pravdy, musí vychádzať z dostatočného faktického základu.</p> <p>Z uvedeného vyplýva, že ak v konkrétnom prípade sú z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti posudzované hodnotiace úsudky, tak je ochrana výrokov takéhoto charakteru z hľadiska slobody prejavu s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu intenzívnejšia ako v prípade uverejnenia faktov (skutkových tvrdení), ktoré sa môžu ukázať neskôr ako nepravdivé.</p> <p>Tento prístup ESĽP k posudzovaniu právnych sporov, ktorých premetom je konflikt medzi slobodou prejavu a právom na ochranu súkromia, si osvojil vo svojej judikatúre aj ústavný súd napr. a považuje za potrebné ho uplatniť aj vo veci sťažovateľky.</p> <p>V posudzovanej veci išlo o sociálnu diskusiu s prvkami verejnej kritiky. Formou ostrej kritiky bol v článkoch vyslovený nesúhlas s tým, že riaditeľ gymnázia, ktorý má byť vzorom, a regionálnym poslancom, by sa nemal zabávať v pochybných podnikoch a ocitnúť sa v pochybných situáciách, pričom kritika v týchto článkoch nevybočuje zo širokých hraníc expresivity.</p> <p>V predmetných článkoch išlo o pravdivé, spravodajské a prebraté informácie, ktoré boli neskôr okomentované. Išlo o komentáre a úsudky na správanie sa navrhovateľa, ako riaditeľa gymnázia – pedagóga (zodpovednej osoby za morálnu výchovu študentov) a regionálneho politika. Napadnuté rozhodnutie však uvedené skutočnosti nezohľadňuje, a už aj preto potvrdzujúce rozhodnutie krajského súdu podľa názoru ústavného súdu spochybňuje napadnutý rozsudok ako celok. Aj ústavný súd považuje niektoré hodnotiace závery autorov inkriminovaných článkov za „príliš ostré“, zároveň ale podčiarkuje, že autori článkov mali ústavou garantované právo takéto hodnotiace úsudky vysloviť.</p> <p style="text-align: center;"><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné práva sťažovateľky podľa čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom krajského súdu porušené boli.</u></p> <p style="text-align: center;"><u>Rozsudok krajského súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07, IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96, I. ÚS 4/02, I. ÚS 36/02, I. ÚS 193/03, II. ÚS 152/08, II. ÚS 326/09, IV. ÚS 302/2010</p> <p>ESĽP: Handyside v. Spojené kráľovstvo, sťažnosť č. 5493/72, rozsudok zo 7. decembra 1976, § 49, Woodward v. Hutchins, 1977; Lingens c. Rakúsko, už spomínaný rozsudok; obdobne Feldek c. Slovenská republika, rozsudok z 12. júla 200, Jerusalem c. Rakúsko, rozsudok z 27. februára 2001</p> <p>Najvyšší súd SR: 5 Cdo 55/2008 z 25. februára 2009</p> <p>Ústavný súd Českej republiky: I. ÚS 453/03</p>

<p>spisová značka</p>	<p style="text-align: center;">II. ÚS 249/2012</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Lajos Mészáros</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>18. apríla 2013</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia namietali porušenie označených práv v konaní vedenom najvyšším súdom.</p> <p>Sťažovatelia považujú za hlavnú námietku skutočnosť, že dovolanie, ktoré proti</p>

	<p>rozsudku krajského súdu podala žalovaná, im nebolo nikdy doručené, a preto najvyšší súd rozhodol o dovolaní bez toho, aby sťažovatelia mali možnosť sa k podanému dovolaniu vyjadriť.</p> <p>Najvyšší súd a žalovaná sa vo svojich vyjadreniach touto námietkou sťažovateľov explicitne nezaoberali a nereagovali na ňu.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Z pohľadu ústavného súdu je najprv potrebné konštatovať, že podľa obsahu spisu okresného súdu tento síce doručoval dovolanie žalovanej, avšak sa ho pokúšal doručiť advokátskej kancelárii, ktorá predtým až do právoplatného skončenia konania zastupovala sťažovateľov.</p> <p>Zásielka bola okresnému súdu vrátená ako nedoručená s tým, že adresát nebol zastihnutý a zásielku si následne nevyzdvihol. Zo spisu vyplýva aj to, že dovolanie žalovanej nebolo doručované priamo sťažovateľom.</p> <p>Za daného stavu treba prisvedčiť sťažovateľom, podľa ktorých dovolanie žalovanej im doručené nebolo.</p> <p>Advokát, ktorý sťažovateľov zastupoval v prvostupňovom a odvolacom konaní, už nemal legitímáciu na zastupovanie v dovolacom konaní, keďže jeho poverenie sa skončilo právoplatnosťou rozsudku krajského súdu, pričom nové splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľov v dovolacom konaní predložené nebolo.</p> <p>Práve preto pokus okresného súdu doručiť dovolanie právnomu zástupcovi treba považovať za irelevantné a nie je potrebné ani skúmať, či nastali prípadne účinky náhradného doručenia v dôsledku toho, že právny zástupca nebol poštovým doručovateľom zastihnutý a v odbernej lehote zásielku neprevzal.</p> <p>Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že princíp rovnosti zbraní, ako jeden z prvkov širšej koncepcie spravodlivého konania vyžaduje, aby každému účastníkovi bola daná primeraná možnosť predniesť svoj prípad za podmienok, ktoré ju neumiestnia do zjavnej nevýhody voči jej protistrane.</p> <p>Okrem tejto požiadavky zahŕňa koncepcia spravodlivého konania právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého účastníci musia mať možnosť nielen byť oboznámení s dôkazmi potrebnými na to, aby ich návrh bol úspešný, ale taktiež musia mať vedomosť o všetkých predložených dôkazoch a stanoviskách a vyjadriť sa k nim na účely ovplyvnenia rozhodnutia súdu.</p> <p>Napokon je podstatné, že konkrétny dopad nedoručeného stanoviska na rozhodnutie súdu je iba málo dôležitý, pretože je na účastníkoch konania, aby posúdili, či sa budú, alebo nebudú k dokumentu vyjadrovať.</p> <p>Výnimkou je iba situácia, keď by udelenie takýchto práv a možností nemalo žiaden vplyv na výsledok konania, lebo prijatý právny prístup nebol predmetom diskusie.</p> <p>Spomínanou výnimkou by bola napr. situácia, keby dovolanie bolo odmietnuté ako oneskorene podané, teda najvyšší súd by sa meritom dovolania vôbec nezaoberal.</p> <p>Možno urobiť záver v tom zmysle, že meritórnym rozhodnutím o dovolaní, ktoré bolo vydané bez toho, aby bolo dovolanie sťažovateľom doručené s možnosťou vyjadriť sa k nemu, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu ako aj ich práva na spravodlivé súdne konanie.</p> <p>O vrátení veci na ďalšie konanie rozhodol ústavný súd aj napriek tomu, že sťažovatelia sa vydania takéhoto výroku nedomáhali. Citované ustanovenie § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde dáva totiž ústavnému súdu možnosť rozhodnúť o vrátení veci na ďalšie konanie aj bez výslovného návrhu účastníka konania.</p> <p>V ďalšom konaní bude najvyšší súd viazaný už uvedeným právnym názorom ústavného súdu. Zároveň bude jeho povinnosťou opätovne posúdiť v rámci dovolacieho konania aj ďalšie uplatnené námietky sťažovateľov, a to potom, ako sťažovatelia dostanú možnosť po doručení dovolania sa vo veci vyjadriť (námietka neexistencie inej vady konania spočívajúcej v tom, že krajský súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, ako aj námietka vyvracajúca, že by nebolo rozhodnuté o celom predmete konania).</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že najvyšší súd v namietanom konaní porušil základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</u></p> <p><u>Uznesenie najvyššieho súdu zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP</p>	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 230/03 ESLP: Ringier Axel Springer Slovakia, a. s., proti Slovenskej republike, odseky 84 – 90</p>

a iných súdov	
spisová značka	II. ÚS 427/2012
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	18. apríla 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka namietala porušenie označených práv postupom a rozhodnutím obvodného úradu životného prostredia (predtým krajského úradu životného prostredia).</p> <p>Ako vyplynulo z vyjadrenia krajského úradu doručeného ústavnému súdu a jeho príloh, v danom prípade sťažovateľka súčasne s podaním sťažnosti ústavnému súdu podala krajskému súdu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia napadnutého v konaní pred ústavným súdom.</p> <p>V sťažnosti doručenej ústavnému súdu podanie žaloby však zamlčala.</p> <p>O žalobe sťažovateľky koná krajský súd.</p> <p>Ako ústavný súd zistil, proti uzneseniu krajského súdu č o zastavení konania podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom sa vedie odvolacie konanie pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky, ktorý vo veci dosiaľ nerozhodol.</p> <p>Z uvedeného je zrejmé, že označené konanie vedené pred krajským súdom dosiaľ právoplatne skončené nebolo.</p>
ratio decidendi	<p>Všeobecné súdnictvo zabezpečuje fyzickým osobám a právnickým osobám presadzovanie svojich práv, zaväzuje sa poskytnúť im účinnú ochranu pred neoprávnenými štátnymi zásahmi, pritom má prednostne chrániť a presadzovať individuálne základné práva a slobody.</p> <p>Príslušné procesné poriadky sú zárukou účinnosti tejto právnej ochrany aj zárukou ochrany zákonného prístupu k uplatňovaniu základných práv a slobôd.</p> <p>Zásada subsidiarity zahŕňa okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané.</p> <p>V prípade, ak ústavný súd pri rozhodovaní o prijateľnosti sťažnosti zistí, že prerokovaniu veci pred ním bráni nedostatok právomoci, takúto sťažnosť podľa § 25 zákona o ústavnom súde odmietne.</p> <p>Pokiaľ sa tak stane až po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, nedostatok právomoci ústavného súdu spôsobuje, že o sťažnosti ústavný súd nemôže meritórne rozhodnúť a sťažnosti z tohto dôvodu pre jej predčasnosť nevyhovie.</p> <p>Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci správneho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu v tejto časti ešte pred rozhodnutím správneho súdu o procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľkou využitý, za predčasné.</p> <p>Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou sťažovateľky pred rozhodnutím správneho súdu o podanej žalobe o preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia, mohol by nepripustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov.</p> <p>V prípade, ak by ústavný súd čakal na rozhodnutie správneho súdu, mohlo by to viesť k neúmernému predĺženiu konania o sťažnosti.</p> <p>Ústavný súd vo vzťahu k súčasne podanej ústavnej sťažnosti a dovolaniu už judikoval, že lehota na prípadné podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy po rozhodnutí o dovolaní je v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (krajského súdu) s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú.</p> <p>Aj v tomto prípade súčasne podanej sťažnosti ústavnému súdu a správnej žaloby správneho súdu bude lehota na prípadné podanie novej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy proti právoplatnému rozhodnutiu krajského úradu zachovaná s výnimkou prípadov, ak by to konkrétne okolnosti veci vylučovali.</p> <p>Ak sťažovateľka podala súčasne správnu žalobu a aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, za predpokladu, že by správny súd dospel k záveru, že správna žaloba nie je</p>

	prípustná, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu krajského úradu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu správneho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť. <u>Ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosti sťažovateľky nevyhovuje.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 61/06, IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 228/2010, IV. ÚS 311/2010, I. ÚS 239/09, II. ÚS 492/2010, IV. ÚS 49/2010

Nálezy – prieťahy v konaní:

spisová značka	II. ÚS 379/2012
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	19. marca 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o určení výživného na maloleté dieťa, ktoré začalo v roku 2010.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitost' predmetnej veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa, v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu, resp. na ťarchu jeho zákonnej zástupkyne, pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom období k zbytočným prieťahom v konaní.</p> <p>Sťažovateľ síce – prostredníctvom svojho zástupcu – využil viaceré možnosti podľa Občianskeho súdneho poriadku (doplňujúce spresnenia žalobného návrhu, námietky predpojatosti, dovolanie), avšak využitie možností daných navrhovateľom procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy.</p> <p>Samozrejme, zákonná zástupkyňa sťažovateľa si za takýchto okolností musela uviesť, že dôjde k predĺženiu predmetného konania, pričom na neúspešné uplatnenie týchto právnych prostriedkov ústavný súd nemohol neprihliadnuť aj pri určení primeraného finančného zadost'učinenia.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že okresný súd bol v danej veci neefektívne činný.</p> <p>Nečinnosť alebo neefektívna činnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas viac ako poldruha roka súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza.</p> <p>Obdobie nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné, pretože k uvedenej nečinnosti, a teda k prieťahom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania sťažovateľa, ale predovšetkým v dôsledku nečinnosti okresného súdu.</p> <p>Ústavný súd rozhodol tak, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľa, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy</p>

	Slovenskej republiky a v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Okresnému súdu v namietanej veci prikazuje konať bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 500 €.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 31/01

spisová značka	II. ÚS 564/2012
sudca spravodajca	Juraj Horváth
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	19. marca 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie označených práv postupom krajského súdu v konaní o určenie neúčinnosti právneho úkonu, ktoré začalo v roku 2003.
ratio decidendi	<p>1. Súd poznamenáva, že konania o určenie neúčinnosti právneho úkonu v zmysle svojej judikatúry nepovažuje vzhľadom na právnu úpravu a skutočnosť, že tieto tvoria bežnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov, za právne zložité, avšak možno ich za istých podmienok považovať za skutkovo zložité. V danej veci však doterajšia celková dĺžka konania nebola významnejšie závislá od faktickej zložitosti veci.</p> <p>2. Pri posudzovaní druhého kritéria, ktorým je správanie sťažovateľov ako účastníkov konania, ústavný súd konštatuje, že títo svojim správaním nesporne prispeli k predĺženiu trvania konania.</p> <p>3. Namietané konanie trvá teda ako 9 a pol roka. Už len samotná dĺžka trvania konania signalizuje, že v konaní nedochádza k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty účastníkov konania.</p> <p>Navyše, z prehľadu procesných úkonov krajského súdu vyplýva, že krajský súd v posudzovanom konaní nevykonal relevantnú procesnú činnosť viac ako 11 mesiacov. Za túto dobu teda nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia v preskúmvanej veci počas súdneho konania nachádzali. Krajskému súdu je tiež potrebné vytknúť jeho nesústredujúcu činnosť.</p> <p>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom krajského súdu porušené bolo.</p> <p>Krajskému súdu prikazuje konať vo veci bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľom priznáva finančné zadosťučinenie každému v sume po 1 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 62/08, I. ÚS 116/2011, IV. ÚS 205/05

spisová značka	II. ÚS 184/2012
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	26. marca 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom krajského súdu v odvolacom konaní, ktoré začalo v roku 2011.
ratio decidendi	1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že priebeh napadnutého konania nemožno pripísať na vrub zložitosti prerokovanej veci. Skutkovú

	<p>alebo právnú zložitost' preskúmaného konania inak vo svojom vyjadrení nenamietal ani predseda krajského súdu.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom, teda dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním s'ťažovateľa.</p> <p>V daných súvislostiach však možno konštatovať, že na celkovej dĺžke konania mala svoj podiel ďalšia účastníčka konania, a to žalovaná, najmä tým, že podala dovolanie proti rozhodnutiu, ktorým nebolo vyhovené jej návrhu na prerušenie konania.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu a zistil, že okrem prípravnej fázy odvolacieho konania, ktoré trvalo neprimerane dlho (osem mesiacov), krajský súd konal v danej veci priebežne.</p> <p>Z prehľadu procesných úkonov, ktoré vyplývajú zo súvisiaceho spisového materiálu, ktoré si ústavný súd zadovážil, vyplýva, že krajský súd od 7. novembra 2011, keď uznesením zamietol návrh žalovanej na prerušenie konania, konal vo veci v podstate efektívne.</p> <p>Je nesporné, že k predĺženiu konania prispela aj žalovaná, avšak dĺžku konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných priet'ahov v prípade, keď súd o procesných návrhoch žalovanej konal a rozhodoval bez zbytočných priet'ahov.</p> <p>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom krajského súdu porušené nebolo.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 516/2012
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	čl. 127 konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	26. marca 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	S'ťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody spôsobenej na zdraví v dôsledku úrazu, ktoré začalo v roku 2001.
ratio decidendi	<p>1. Po právnej stránke ide o vec patriacu do štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, t. j. nemožno ju považovať za právne zložitú.</p> <p>Ústavný súd však pripúšťa, že doterajší priebeh konania mohla ovplyvniť skutková zložitost' veci (na ktorú poukázal aj okresný súd vo svojom vyjadrení k s'ťažnosti), ktorá súvisela najmä s potrebou ustálenia skutkového stavu znaleckým dokazovaním.</p> <p>V konaní boli vypracované 2 znalecké posudky, ktoré následne bolo potrebné doplniť. Neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemohol pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci.</p> <p>2. Na ťarchu s'ťažovateľa z pohľadu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní možno pripísať skutočnosť, že s'ťažovateľ (resp. jeho právny zástupca) nereagoval na výzvy okresného súdu riadne a včas, pričom na ich splnenie bol okresným súdom opakovane vyzývaný, a to aj pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.</p> <p>V súvislosti s namietanou neúčast'ou s'ťažovateľa na nariadených pojednávaniach ústavný súd nezistil výrazný podiel s'ťažovateľa na predĺžení konania.</p> <p>V priebehu konania došlo k odročeniu pojednávania z dôvodu na strane s'ťažovateľa dvakrát, z toho raz z dôvodu kolízie pojednávania u právneho zástupcu s'ťažovateľa.</p> <p>Napriek uvedeným skutočnostiam v danom prípade podiel s'ťažovateľa na vzniknutých priet'ahoch podľa názoru ústavného súdu neospravedlňuje neúmerne dlho</p>

	<p>trvajúce konanie okresného súdu a celkové správanie sťažovateľa nemožno kvalifikovať ako postup, výlučne v dôsledku ktorého došlo k zbytočným prieťahom</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že 11,5-ročné trvanie preskúmaného konania je už samo osebe najmä vzhľadom na povahu veci bezpochyby neprímerané, aj keď je faktom, že k predĺženiu konania došlo aj v dôsledku nesúčinnosti správania ustanoveného znalca pri vypracovaní znaleckého posudku a doplňujúceho znaleckého posudku, a to aj napriek uloženiu celkovo 3 poriadkových pokút.</p> <p>Okresný súd tiež nezodpovedá za dobu (takmer 5 mesiacov), počas ktorej sa spis nachádzal na odvolacom (krajskom) súde z dôvodu podaných odvolaní.</p> <p>Uvedená nečinnosť okresného súdu v trvaní takmer troch rokov nie je ospravedliteľná, pretože súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal.</p> <p>Obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu (už aj v kontexte viac ako 11,5 rokov trvajúceho konania) netolerovateľné.</p> <p>Vzhľadom na uvedenú dlhodobú nečinnosť ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní došlo k prieťahom, ktoré neboli spôsobené len zložitou vecou či v dôsledku správania účastníkov konania, ale najmä v dôsledku postupu okresného súdu.</p> <p>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</p> <p>Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 13/2013
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	18. apríla 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu v konaní o zaplatení peňažnej sumy, ktoré začalo v roku 2010.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka posudzovaného konania, nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitost' predmetnej veci.</p> <p>2. Sťažovateľ síce využil viaceré možnosti podľa Občianskeho súdneho poriadku (napr. „požiadal súd o pripustenie zmeny žaloby“), avšak využitie možností daných navrhovateľom procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy.</p> <p>3. Úkony okresného súdu teda v napadnutom konaní minimálne po dobu viac ako jedného roka nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy.</p> <p>Uvedenú nečinnosť okresného súdu bez zákonných alebo iných relevantných dôvodov treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní. K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu.</p> <p>Ústavný súd rozhodol tak, že okresný súd v namietanom konaní porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48</p>

	ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Okresnému súdu prikazuje konať bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 000 €.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	***

spisová značka	II. ÚS 574/2012
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	18. apríla 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom krajského súdu v konaní o určenie neúčinnosti právneho úkonu, ktoré začalo v roku 2003.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že zdĺhavý priebeh napadnutého trestného konania nemožno pripísať na vrub faktickej náročnosti alebo právnej zložitosti prerokovávanej veci.</p> <p>2. Ústavný súd zistil, že aj sťažovateľ výrazne prispel svojim správaním k doterajšej dĺžke namietaného konania, najmä svojou neúčastou na nariadených pojednávaniach.</p> <p>Z celkovo 15 nariadených pojednávani sa sťažovateľ zúčastnil len dvoch, pričom pojednávania museli byť z tohto dôvodu odročované. Ani pokus o predvedenie sťažovateľa pod hrozbou uloženia pokuty nebol úspešný. Sťažovateľ sa nezúčastnil ani na informatívnom výsluchu, na ktorý bol okresným súdom predvolaný.</p> <p>Na uvedené správanie sťažovateľa ústavný súd nemohol neprihliadnuť pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom súdov v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že 11-ročné trvanie preskúmaného konania je už samo osebe najmä vzhľadom na povahu veci bezpochyby neprimerané, aj keď je faktom, že k predĺženiu konania došlo aj v dôsledku správania sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu porušené bolo.</p> <p>Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 500 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	***

Spracovala: JUDr. Gabriela Lacková

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.

